

KARTA KURSU
rok akademicki 2021/2022

Kierunek: Psychologia
Specjalność:-
Forma prowadzenia zajęć: niestacjonarne
Stopień: jednolite magisterskie
Rok:III
Semestr: V (zimowy)

Nazwa	Pomoc psychologiczna dzieciom i młodzieży
Nazwa w j. ang.	Psychological help for children and adolescents

Koordynator	dr Katarzyna Tomaszek	Zespół dydaktyczny
		dr Katarzyna Tomaszek
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia)

Wiedza: Celem kursu jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi pomocy psychologicznej udzielanej dzieciom i młodzieży.
Umiejętności: Podczas zajęć studenci poszerzą posiadane umiejętności dotyczącą tworzenia projektów warsztatów psychologicznych.
Kompetencje społeczne: Studenci mają świadomość potrzeby ciągłego rozwoju kompetencji zawodowych związanych z pomocą psychologiczną dzieciom i młodzieży

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, podstawowa wiedza na temat zaburzeń zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży oraz zasad skutecznej komunikacji
Umiejętności	Podstawowe umiejętności w zakresie rozpoznawania potrzeb i problemów dzieci i młodzieży, podstawowa umiejętność analizowania barier w komunikacji
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 Ma pogłębioną wiedzę na temat form pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży	K_W07; K_W09; K_W10
	W02 Wymienia przykładowe zastosowania indywidualnej, grupowej i rodzinnej pomocy dzieciom i młodzieży oraz instytucje, z którymi współpracuje psycholog	K_W09; K_W10
	W03 Zna zasady prowadzenia rozmowy psychologicznej i potrafi wskazać podstawowe dylematy etyczne w pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży	K_W10; K_W14

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 Analizuje potrzeby dzieci i młodzieży w kontakcie z dorosłym udzielającym pomocy	K_U09, K_U10
	U02 Wykorzystuje wiedzę o formach pomocy psychologicznej w planowaniu pomocy w określonym przypadku	K_U09, K_U10
	U03 Potrafi analizować sytuację trudną dziecka /adolescenta w kontekście jego rodziny	K_U08, K_U09
	U04 Wykorzystuje wiedzę na temat dylematów etycznych do rozwiązania problemu w zadanej pracy projektowej	K_U10

	Efekt uczeni się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 Swobodnie komunikuje się z członkami grupy podczas wykonywania i omawiania zadań	K_K04
	K02 Ma świadomość trudności związanych z podejmowaniem kontaktu opartego na zaufaniu z dziećmi i młodzieżą oraz konieczności współpracy w celu realizacji zadań zespołowych	K_K01; K_K03
	K03 Ma świadomość potrzeby ciągłego rozwoju wiedzy i umiejętności z zakresu form i technik pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży	K_K02

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	10			10								
20												

Opis metod prowadzenia zajęć

Kurs odbywa się w trybie mieszanym. Wykłady odbywają się zdalnie w trybie synchronicznym za pomocą platformy MS Teams, natomiast ćwiczenia odbywają się stacjonarnie.

Wykład: Wykład interaktywny z prezentacją multimedialną i dyskusją grupową.

Ćwiczenia: analiza przypadku, analiza literatury, studia przypadków, ćwiczenia indywidualne i grupowe, burza mózgów, projekt grupowy: teoretyczna analiza wybranych problemów psychologicznych dzieci i młodzież oraz przygotowanie projektu warsztatu psychologicznego

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X	X				X
W02								X	X				X
W03								X	X				X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
U03							X	X					X
U04								X					X
K01							X						
K02							X						
K03							X						

Kryteria oceny	Wykład: Test zaliczeniowy z wiedzy omawianej podczas wykładów oraz lektury (12 pytań testowych, test jednokrotnego wyboru)– ocena pozytywna 60% + 1pkt.(max. Ilość punktów do zdobycia 12 pkt.) Konwersatorium: Kolokwium pisemne z wiedzy zdobytej w ramach indywidualnej lektury (3 pytania opisowe)– kryterium zaliczenia 60% pkt. + 1 pkt. (max. ilość punktów

	do zdobycia – 9 pkt.), 2. Dopuszczalna liczba nieobecności – max. 1 3. Referat – minimum 3 strony. 4. Projekt grupowy warsztatu psychologicznego zaprezentowany podczas zajęć

Uwagi	Przedmiot kierunkowy na studiach jednolitych magisterskich, niestacjonarnych, kierunek: Psychologia

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Wykłady:

1. Podstawowe informacje z zakresu poradnictwa psychologicznego: relacja pomagania, etapy procesu pomagania, zasady pomagania
2. Dzieci i młodzież jako specyficzni odbiorcy pomocy psychologicznej – wpływ etapu rozwoju na efektywność oddziaływań pomocowych,
3. Pomoc psychologiczna z perspektywy psychologii rozwoju tj. potrzeby psychologiczne dziecka/adolescenta w kolejnych stadiach rozwoju psychospołecznego (według koncepcji Erika Ericsona)
4. Główne formy pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży (psychoedukacja, poradnictwo, interwencja kryzysowa, psychoterapia i systemowa terapia rodzin, socjoterapia, resocjalizacja) i sposoby jej organizacji (pomoc indywidualna, grupowa, rodzinna, współpraca z instytucjami)
5. Pomoc psychologiczna wobec nowych zagrożeń cywilizacyjnych dla zdrowia dzieci i młodzieży m.in. uzależnienie od Internetu, pomoc dzieciom po urazach psychicznych

Konwersatorium:

1. Cel do których dąży się w udzielaniu pomocy psychologicznej dzieciom/młodzieży na przykładzie interwencji wobec dziecka i nastolatka w kryzysie
2. Warsztaty psychologiczne jako forma oddziaływań pomocowych: struktura warsztatu, efektywność technik psychologicznych stosowanych w różnych grupach wiekowych dzieci i młodzieży (analiza przykładowego warsztatu psychoedukacyjnego),
3. Prezentacja projektów grupowych dotyczących problemów dzieci i młodzieży oraz znaczenia relacji rodzinnych dla funkcjonowania i prawidłowego rozwoju: Zachowania autodestrukcyjne i szkodzące zdrowiu: stres i wypalenie szkolne, problematyka uzależnień od narkotyków, samookaleczanie
4. Prezentacja projektów grupowych dotyczących problemów dzieci i młodzieży oraz znaczenia relacji rodzinnych dla funkcjonowania i prawidłowego rozwoju nt. Społeczno – kulturowe zagrożenia okresu pubertacji i adolescencji: Child grooming , Subkultury młodzieżowe i sekty
5. Teoretyczne aspekty nawiązywania kontaktu psychologicznego i etyczne dylematy w pracy psychologa

Wykaz literatury podstawowej

- 1 Grzegorzewska, J., Cierpiąłkowska, L., Borkowska, A. R. (2020). *Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży*. Warszawa: PWN. (Część VI, rozdziały 29, 30, 35)
- 2 Scheir, K. (2007). Problemy etyczne w psychoterapii dzieci i młodzieży. [w:] A.I. Brzezińska, Z. Toeplitz (red.), *Problemy etyczne w badaniach i interwencji psychologicznej wobec dzieci i młodzieży*, s. 223–236. *Academica Wydawnictwo SWPS*, Warszawa.
- 3 Czabała Cz., Kluczyńska S. (2015), *Poradnictwo psychologiczne*. Warszawa: PWN.

(Roz.3,4)

- 4 Kołakowski, A., Pisula, A. (2016), Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna. Sopot: GWP (Roz. 2)
- 5 Szymańska, J. Zapobieganie samobójstwom dzieci i młodzieży. Warszawa: ORE
- 6 Ambroziak, K. (2018). Rola relacji terapeutycznej w pomocy dzieciom krzywdzonym. Dziecko Krzywdzone, Teoria, badania, praktyka. 17(4), 51-81.

Wykaz literatury uzupełniającej

- 1 Dąbrowska – Jabłońska, I. (2006), Terapia dzieci i młodzieży. Metody i techniki pomocy psychopedagogicznej. Warszawa: Impuls
- 2 James B. (2003), *Leczenie dzieci po urazach psychicznych*. Warszawa: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 3 Pilecka, W. (2011). Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży. Kraków: Wydawnictwo UJ
- 4 Alan, E., Kazdin, J., Weisz R. (2006). Psychoterapia dzieci i młodzieży. Metody oparte na dowodach.
- 5 Grzesiuk, L. (2006). Psychoterapia. Praktyka. Podręcznik akademicki cz.2. Warszawa: Eneteia
- 6 Corey M. i Corey G. (1995), *Grupy. Zasady i techniki grupowej pomocy psychologicznej*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości PTP, Warszawa
- 7 James, R., Gilliland, B. (2006). Strategie interwencji kryzysowej: pomoc psychologiczna poprzedzająca terapię. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPA
- 8 Drat-Druszczak, K., Drażkowska-Zielińska, E. (2005). Podręcznik pomagania. Podstawy pomocy psychologicznej. Szkoły i kierunki psychoterapii. Warszawa: Wydawnictwo SWPS
- 9 Geldard, K. (2005). Rozmowa, która pomaga. Podstawowe umiejętności terapeutyczne. Gdańsk: GWP
- 10 Bloomquist M. L. (2011), *Trening umiejętności dla dzieci z zachowaniami problemowymi. Podręcznik dla rodziców i terapeutów*. Kraków. Wyd. UJ
- 11 Wiśniewska M., (1991) *Psychologiczne gry i ćwiczenia grupowe*. Seria: Prezentacje Młodzieżowego Ośrodka Psychologicznego PTP.
- 12 Larson J. (2012), *Najpierw pomyśl : trening umiejętności radzenia sobie z gniewem i agresją uczniów szkół ponadpodstawowych /.* - Warszawa : "Fraszka Edukacyjna".
- 13 Korlak-Łukasiewicz, A. (2013), *PRZEŻYWANIE ŻAŁOBY PRZEZ DZIECI*, Rocznik Lubuski, 39, cz. 2, s. 119 – 130
- 14 Joanna Szymańska (2012), *PROGRAMY PROFILAKTYCZNE*. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	1
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	39
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	40
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		100

Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika

4